

Вихідні дані: Мат. II Всеукр. наук.-практ. конф. «Феномен української інтелігенції в контексті глобальних трансформацій». – 19– 20 квітня 2018. – С. 302 – 306. (ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»)

Шпетна С. А., Барбукова І. С.

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»

Навчальний центр, що надає комплексні
освітні послуги для іноземних студентів
(м. Прага. Чехія)

Мережеві жанри у формуванні свідомості сучасної молоді

Інтернет на сьогодні змінив наше життя, став новою парадигмою, яка вплинула на розвиток наукової свідомості XXI століття. Темпи його розвитку перебільшують усі прогнози, а тому Інтернет-інформація стала невід'ємною частиною життя на всій планеті.

На сьогодні досить популярним жанром в мережі Інтернет є онлайн-щоденник, де автор має змогу розповідати про своє життя. Безперечно, що й до появи Інтернету людство вело щоденники, у яких зберігали свої думки, спогади, досвід тощо, які були позначені ореолом таїни, романтики, загадки. На сьогодні прагматичне бачення реальності спонукає людину виносити на публічне обговорення свої найпотаємніші мрії, вчинки, знаходити однодумців за інтересами, створювати не існуючі образи, прикриватися рольовими масками.

На тлі підвищеного інтересу до змін, що відбуваються в Україні, онлайн-щоденники (блоги, живі журнали) дають можливість їх авторам самореалізовуватися, заявляти про свою компетентність, формувати приватне співтовариство, вибудовуючи з великої кількості блогів щоденникову лінію своїх „друзів”, тобто тих користувачів, які будуть найбільш цікавими й близькими, відкривати свої записи для всіх бажаючих, отримувати відгуки й відповідати на них.

Блог є досить зручним середовищем за швидкістю реакції, прозорості й можливості відбору респондентів, свободи й розкнутості у смисловому й стилістичному плані, розумінні тих чи інших подій, у тому числі культурних і політичних, а разом із новинними сайтами є заміником інформаційної складової телебачення. Онлайн-щоденник – це інакший первинний спосіб донесення „живих” текстів до читача,

текстів незавершених, фрагментарних, однак цілісних у межах авторської свідомості, у якій виник первинний імпульс до їх створення, водночас – це специфічне середовище, у якому відбувається їхня фіксація.

Блоги вже трансформувались в окрему мережеву субкультуру, а інтенсивні темпи захоплення ними сприяли виокремленню інтернет-щоденників у окрему нішу в жанрі журналістики, літератури, мас-медіа. Ведення блогів передбачає спілкування з читачем, тобто щоденник є навчальною площадкою для розмов на ті теми, які цікавлять читацьку аудиторію. На відміну від тематичних посилань, блог фокусує увагу на окремому питанні або темі з можливістю виразити емоції, особисте ставлення до будь-якого вислову й наявністю коментаря.

Блог є прекрасним ресурсом для появи творчих ідей і концептуальних проєктів, оскільки система обміну коментарями спрямована на оптимально швидкий пошук односторонців, які апріорі одухотворені ідеями й можуть обрати вірний і конструктивний шлях для їх реалізації.

Для блогів характерними є простота в спілкуванні, публічність, відкритість. Таке спілкування часто пов'язане з реалізацією віртуальних бажань, а саме видавати бажане за дійсне, тому для сучасних блогів характерним є віртуальна недовговічність на противагу життєздатності деяких віртуалів, яких не відрізниш від справжньої людини. Блоги певним чином є іміджем, візитною карткою користувача.

Варто відзначити, що більша частина щоденників не претендує на літературність, актуальність, навіть оригінальність, оскільки в людини є бажання витратити вільний час на роботі, вдома для спілкування в Інтернеті. За визначенням О. Горошко „вітчизняна блогосфера в основному відображає достатньо різносторонні інтереси українського суспільства: багато блогів присвячені мистецтву, політичним новинам, бізнесу, розвагам, спорту” [1, с. 31]. Проте деякі блоги користуються особливою популярністю й привертають увагу великої кількості людей, оскільки однією з умов існування онлайн-щоденників у безмежному інформаційному просторі є „вирішення завдань самовизначення, пошуку ідентичності” [2, с. 29], створення свого світообразу й утілення власної концепції дійсності. К. Танчин слушно зауважує, що “події, почуття, переживання постають у щоденнику в міру свого розгортання. Існує постійно оновлювана Я-концепція, яка поєднує самопізнання з

пошуками смислу власного життя, із самовизначенням в історії, культурі, повсякденному існуванні” [3, с. 8].

„Технологічна специфіка мережевого простору,— на думку С. Заборовської, — обумовлює багатофункціональність інтерактивного щоденника. Інтернет-щоденник перетворюється на свого роду дифузну форму (жанр) віртуального спілкування, яка може об’єднувати в собі електронну пошту, форум (щоденники „співтовариств”, а також обговорення тих або інших питань чат (за умови, що автор щоденника та його постійні читачі одночасно присутні на сайті), домашню сторінку” [4, с.61]. Унікальне модифіковане жанрове утворення, яким є Інтернет-щоденник, поєднує фрагменти щоденників, витримки з Інтернет-спілкування („З аськи: я не можу висловлювати свої думки вголос, тому роблю спробу виказувати свою думку на письмі”), Інтернет-афоризми (спати, тримаючись за руки), оголошення й корисні посилання, короткі посилання, роздуми, концептуально переосмислені штампи („Ви надзвичайно гарні. — Це моя специфіка”).

Блог кожного „віртуала” є інтерактивною літературою, якщо він наділений особистісними характеристиками, навіть відверто схематичними. Часом цілком літературною є розповідь від першої особи вигаданого персонажа про світ, що його оточує, про його думки й відчуття та включає інтерактивні діалоги з коментаторами, записи в чужих журналах та спільнотах, а отже текст таких блогів може відповідати різним жанрам. Наявність у щоденникових мережевих повідомленнях певної інформації, її своєчасність і можливість швидкої передачі увиразнює особливості такої форми комунікації, сприяє формуванню певних світоглядних засад і орієнтирів, відкриває нові вектори для розв’язання проблем буття сучасної молоді людини. У цьому контексті мультимедійне середовище спроможне надавати різні форми інформації (текстову, табличну, візуальну в відео та аудіоформатах тощо), можливість регуляції емоційного впливу повідомлення, свободу у виборі жанрових форм і їх синтезу [5, с.183].

ЛІТЕРАТУРА

1. Горошко Е. И. Интернет-жанр и функционирование языка в Интернете: попытка рефлексии / Е. И. Горошко // Жанры речи. — Саратов, 2009. — Вып. 6.: Жанр и язык. — С. 11 – 127.
2. Компанцева Л. Ф. Гендерные основы интернет-коммуникации в

постсоветском пространстве / Компанцева Л. Ф. ; М-во образования и науки Украины, Луган. нац. пед. ун-т им. Тараса Шевченко. – Луганск : Альма-матер, 2006. – 404 с.

3. Танчин К. Я. Щоденник як форма самовираження письменника : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 “Теорія літератури” / К. Я. Танчин. – Т., 2005. – 20 с.
4. Заборовская С. В. Особенности виртуального дискурса в пространстве Интернет (на примере интернет-дневников): дис... канд. филол. Наук : 10.02.02 / Заборовская Светлана Витальевна. – Х., 2006. – 217 с.
5. Барбукова І. С. Онлайновий щоденник як феномен віртуальної літератури:жанрова природа, поетика: дис... канд. филол. Наук : 10.01.06 / Барбукова Ірина Сергіївна. – Луганськ, 2013. – 231 с.